

Ob. G. 1. 3905-3908

Ad calumnias & cri-
MINATIONES FR.
Belcarii depositarii Episcopi Me-
tensis, Ministrorum Metensium
brevis responsio.

GENEVÆ,
Apud Franciscum Perrinum.
M. D. LXVI.

02.64.3906

Candido lectori S.

Didit ante biennium infulum quēdam libellum Gallicum Firminus Capitis monachus ordinis Seraphici, quo inter alia doctrinā de Sanctificatione infantium à nobis ex verbo Dei assertam ceu impiger Romanæ sedis defensor, cessantibus aliis, sibi impugnandam proponit. Huic cum simili scripto Gallico solidè responsum esset à collega nostro Tasi- no, id ægrè ferens ille, statim aliquot paginas plures prioribus, conuiciis mendaciusque vndique corrasis implet & euomit, nihilque prætermit- tit, quo se perfrictæ frontis monachū ex cōtinua cuculli perfricatione (vn- de sumpta videtur metaphora) testa- tum faciat: cuius rei vnicum hic tan- tummodo proferemus testimonium, ex quo de toto libro iudicium fieri

poterit. In administratione S. Cœnæ diuersis nos vti calicibus, diuersoque pane: & calicem quidem argenteum panemque similagineum porrigere nobilibus: poculum verò vitreum panemque cibarium plebeis, pro certo affirmare non dubitat. Lecto libello, detestabilem hominis impudentiam summamque ignorantiam risimus, neque responsione vlla dignam iudicauimus, cum non occultè in angulo, sed in oculis omnium, & testibus ad minimum sex aut septem hominum millibus Cœna celebretur: cuius actio etiamnum hodie testatur scurrilis sycophantæ loco piis omnibus habendū esse monachum. Huius vestigia secutus nuper est Franciscus Belcarius Peguilio, imaginarius Metensium Episcopus, qui non tam de docendis Metensibus, quorum paucissimos Latinè nouisse non ignorat, quàm de ostentandis primitiis suorum

5
rum studiorum sollicitus, Latinum in
nos scripsit libellum, à dicaci potius
Rhetore, quàm à docto & modesto
Theologo profectum. Præter omnē
enim nostram expectationem, sum-
mam vilis monachi imitatus leuita-
tem, quam in illo pro Episcopi offi-
cio reprehēdere debebat, manifestis
calumniis cum doctrinam tum per-
sonas nostras obruere, & traductas
grauissimè apud omnium ordinum
homines odiosas reddere conatur. I-
niquas istas criminationes obiter ve-
lut spongia quadam abstergere ne-
cessarium duximus, ne silētio nostro
veritatis proditæ accersiri meritò pos-
simus, néue infirmiores conscios nos
nobis falsæ alicuius doctrinæ aut cri-
minis suspicētur. Porro quod serius
prodit hæc nostra ad ipsius accusa-
tiones apologia, eo factum est, quòd
exemplar nullū libri ipsius obtinere
hactenus potuimus, cū paucissima

hic habeatur, idque à folis ferè duobus aut tribus sacrificulis, & nulla, quod sciam⁹ prostiterint, imo necdũ prostēt venalia: quod sanè mirari quis iure possit, cùm in vsum Metensium scriptus sit libellus, & huc imprimis deferri, curare debebat Episcopus: quanquã melius huic rei in posterũ prospecturum cõfidimus, vbi versio Gallica quam parat, fuerit edita. Hoc autẽ te, Cãdide lector, admonitũ volumus, nos nisi lacesitos ac vi pertractos, in arenã hanc nunquã fuisse descẽsuros: & cùm iustissima offerretur occasio acerbius aduersarium excipiendi, maluisse tamen de iure nostro cedentes, mitius cum ipso agere, vt toti mundo cõspicuum fiat, quicquid hoc est respõsi, iniquissimis ipsius calumniis, inuitis quodammo- do nobis extortum fuisse.

AD CALVMNIAS ET

CRIMINATIONES FR. BELCA-

*rii depositarii Episcopi Metensis, Ministrorum Me-
tensium brevis responsio.*

CHRISTVS Satanam ab initio homicidam & mendacii patrem fuisse testatur, bifariam perpetuò Ecclesiam suam opugnaturum significare voluit, vtpote vi aperta, & mendaciis. Vtraque via si vnquam aliàs, nostris certè temporibus id expertus est: sed cùm priore succedere parù vidit, altera aggressus est, in qua iam consistit, iis præsertim locis vbi tyrânidi suæ fræna iniecta esse sensit. Videmus enim vt Romanenses stipendiis ipsius militantes, in scriptis & in concionibus suis, nullis iam aliis armis rem agant, quàm continuis calumniis ac meris criminationibus. Inter alios autem qui operam suam hac in parte fideliter illi locaturos spondisse videntur, surrexit nuper Fr. Belcarius depositarius Episcopus Metensis (Cvstodinos vulgò isti rerum sacrarum nūdinatores appellant) qui nulla à nobis lacesitus iniuria, rudes ftu diorum suorum primitias (vt ipse loquitur) virulentis in nos maledictis consecrare voluit. Neque verò si nostras tantummodò personas in odium adducere instituti ipsius esset, respõsione vlla opus esse iudicarem: sed quí per latus nostrum sacrosanctã Dei veritatẽ, cuius nos præcones esse voluit, stylo suo confodere nitatur Belcarius, perfidi meritò Christi serui

Ioh.8.44

censebimur, nisi eam pro virili nostra ab iniquis ipsius calumniis vindicemus: quod solum præstitisse hoc tempore nobis sufficiet, ne plenam libri sui confutationem à nobis expectet: cum iam antea à doctissimis viris cumulatissimè responsum sit quibusvis Romanensiu doctorum argutationibus: tum quòd assidua Ecclesiarum nobis commissarum cura, non patitur meliores horas repetitis ac iteratis responsionibus consumere.

CALVMNIA I.

Ab ipsis concertationis suæ carceribus ad calcem vsque hanc nobis calumniam impigit Rhetor, Asserere nos hæreditaria parentum sanctitate in matrum uteris donari Christianorū infantulos. Annon vereris Belcari ne reū falsi te agamus, cum ne vnum quidem apicem ex scriptis nostrorum producere te posse certò sciamus, quo id commonstres? At dices, Ex nostra doctrina opinionem hanc sequi necessariò, ideòque ab hoc crimine te immunem. Sed quomodo id probabis, quum apertè doceamus, non infundi hanc sanctitatem à parentibus, sed ex fœderis formula recipi ipsorū liberos, qui natura sunt filii iræ, in Dei gratiam, qua se, liberali sua misericordia Deum ipsorū esse velle pollicetur, ac proinde à peccatis eluere & sanctificare? Nam cum sanctorum sint liberi, vult ad eos quoque tāquam ramos, benedictionis suæ gratiam extendere, non infundendo illam per parētes, vt tu similitudine radicis

dicis & ramorum malè intellecta deceptus es: sed quia propter coniunctionē quæ intercedit liberis cum parentibus, tanquã ramis cum radicibus, gratuita sua misericordia vult hanc illis quoque communicare, adoptando illos propter Christum sibi in filios, imputando illis natiuã ipsius puritatē & innocētiam, & per Spiritum sibi sanctificando, vt parentes fideles hac duplici liberorū coniunctione, vtpote carnis & gratiæ spiritualis, ad maiorem excitarētur erga Deum gratitudinem: sentientes nō se modò per Dei gratiã, sed & charissima sibi pignora è Satanæ mortisque æternæ faucibus erepta. Quò spectant igitur exclamationes illæ tuæ, Pelagianorū esse dogmata, Ex iustis iustos gigni, & ex fidelibus sanctificatos, nisi vt alieno odio nos graues, & inuiso Pelagii nomine sanctã Euangelii doctrinã quã promulgamus, suspectam reddas? Annon perspicuè ex Caluini verbis à te citatis, intellexisses nullã huiusmodi hæreditariã sanctitatē, qualē tu sōnias, à nobis poni, nisi te acerbū in puriorē doctrinã eiúsque annuntiatores odium trãuersum raperet? Ita enim ille, Quòd autē cauillantur Pelagiani verisimile non esse à parentibus piis corruptionē ducere liberos, quum magis eorum puritate sanctificari debeant, facile refutatur. Non enim ex eorum regeneratione spirituali descēdunt, sed generatione carnali. Proinde vt ait Augustinus, siue reus infidelis, siue absolutus fidelis, non absolutos vterque generat, sed reos: quia ex vitiosa natura generat. Porrò quòd

Pag. 72

Instit. lib. 2. capite 1. distinct. 7

Lib. contra Pelag. & Cælest.

eorum sanctitati quodammodo communicat, specialis est populi Dei benedictio, quæ non facit quo minus prima illa & vniuersalis gētis humanæ maledictio præcedat. Ex natura enim, reat⁹: factificatio autē, ex supernaturali gratia.

Pag. 10. a.

Sed hîc disertus noster Rhetor, suo more, Calvinū inconstantia in simulat, quòd aliã hic Sanctificationis infantium causam doceat, diuersam ab Abrahami fœdere, nimirū Supernaturalem gratiã. Quasi verò sanctificatio infantium in Abrahami fœdere fundata, nõ sit supernaturalis gratia, ac proinde fœderis gratiã his verbis significare voluisse Calvinū, quiuis etiã cæcus deprehendere possit, præsertim cum addat, Specialē esse populi Dei benedictionē.

Pag. 10. b.

Verum vt pugnantis sententiis inter nos dissidere doceat Belcarius, Petrum Martyrem profert, qui Sanctificationem ac salutem infantium nõ à Dei fœdere, vt Calvinus, sed ab æterna Dei electione pendere ait. Acutissimus Dialecticus non meminit vnus rei plures esse posse causas, sed subordinatas: qua ratione sanctificatos dicimus infantes quòd in fœdere sint comprehensi: in fœdere autem comprehensos quòd sint electi: ita sanctificationis geminam causam statuimus: primã æternã Dei electionem, subordinatam verò Fœdus ipsius: quod ex suis ipse verbis facilè intelligeret, nisi profundissima tenebrarum caligine mentem haberet offusam. Ita enim loquitur Belcarius, sed promissionem illius fœderis ad eos fidelium liberos restringit Martyr, in quibus vna Dei æterna

terna consentit Electio.

Eiusdem acuminis Dialectici est, quòd Ele- Pag. 17. 18
 ctionem æternã cum Sanctificatione in vteris
 matrum confundere ac inconcinnè attexere
 nos calumniatur, quando ex dilectione Iacobi
 ante natiuitatem inferimus sanctificationem
 ab vtero. Quasi verò non apertè constet Dile-
 ctionem Sanctificationi à nobis substitui, tan-
 quam effectum suæ causæ. Quamuis enim in
 conspectu Dei simul & semel omnia sint clara
 & præsentia, ac proinde Electio, Sanctificatio
 & Dilectio tempore sint paria & æterna, ordi-
 nis tamen respectu, quo causas alias antecede-
 re, alias consequi Deus voluit, Electio sancti-
 ficationem in Christo: Sanctificatio dilectionē
 præcedit ac quodammodo ex se parit. Neque
 enim diligere Deus vltos potest nisi plenè san- Eph. 1. 6
 ctificatos, nō in sese, sed in Christo, in quo nos
 sibi gratos habuit. Quapropter cū in perso-
 na Iacobi testatus sit, se diligere suos antequā
 nati sint: diligere autem non possit, nisi plenè
 sanctificatos, sequitur quos elegit, ab æterno
 decreuisse in Christo sanctificare iam inde à
 primo conceptionis momento, vt plenè sancti
 sint: sanctificatos deinde diligere: quodq; se-
 mel ab æterno decreuit, suo deinde tempore
 re ipsa exequi, cū nihil frustra facere possit.

Quòd autem miratur Belcarius, arcanam
 hãc sanctificationem solis electis peculiarem,
 solique Deo cognitam, ad omnes fidelium libe-
 ros indifferenter nos extendere, nō mirū, cū
 in meridiana luce cæcutiat. Sed id optima fieri
 à nobis ratione iudicabunt omnes pii. Nam

cùm vniuersalis sit fœderis diuini formula, id est, cùm in genere omnes fidelium liberos vnà cum parentibus in gratiam se recipere testetur Deus, charitatis iudicium, vt loquuntur Theologi, de omnibus tãquam electis & sanctificatis sentire nos cogit, tantisper dum per ætatem reprobationis suæ signa nulla possunt edere: æternæ interim Dei electioni ius suum integrum relinquentes.

Neque est quod nouo & à nobis nuper cõficto effugio nutanti causæ succurrere nos cauiiletur Belcarius, quasi diuersitatẽ aut potius pugnatiam causarum Sanctificationis hoc pacto tegere conemur: ita enim antè annos aliquot hac de re scripsit Beza, Quod ad eos qui ætate puerili hinc migrant in cælum, faciliore vtitur compèdio. Etenim cùm in fœdere suo, cuius Christus est mediator, vnà cum fidei complectatur ipsius posteros in mille generationes (quos quoq; sanctificat iam inde à matrum vteris) apparet sanctorum infantulos, si ad Electionem pertineant (quod secreto Dei cõsilio relinquimus) Filio quoq; datos esse, ac proinde non eiici foras.

CALVMNIA II.

Impudenter nobis adscribit, docere nos, Quemadmodum ex peccante Adamo hæreditaria labe in totam humanam naturã permeauit, ita ex fidei Abrahamo in totã fideiũ societatem hæreditariã sanctitatẽ permeare. Abrahamũ cū Adamo in hoc argumẽto, nostrum nemo cõtulit vnquã: sed Christũ Adamo

In Expo-
sit. Tabu-
læ de E-
lect.

Pag. 4. a.
b.

mo opponimus, ac docendi causa, cum Paulo Ro. 5. 14.
 duos Adamos constituimus, quorum posterior 1. Corin. 15. 45
 quum datus nobis sit à Patre, ut vberius in ipso
 recuperemus quicquid in priore amisimus,
 primum omnium per Spiritus suu vinculum nos si-
 bi vnit, & membra sua efficit: ex qua deinde vnio-
 ne spirituali cum ipsius corpore, manat ad nos
 omnium ipsius bonorum communio, ac proinde
 natiuæ ipsius sanctitatis & puritatis communica-
 tio, qua fit ut longè potentius iam inde à ma-
 trum vteris nos sanctificet, quàm primus Ada- Rom. 5. 15
 mus natiua nos potuit labe imbuere, quum
 Christi gratia Adami corruptionem longè su-
 peret. Conatur quidem hoc argumentum labe-
 factare Belcarius, sed ita frigidè, ut intactum
 relicturus fuisse videatur, nisi vanam hanc glo-
 riolam aucupatus fuisset, nullum à nobis pro-
 ductum argumentum quod non confutatum ab
 ipso sordeat.

CALVMNIA III.

Cum ex loco Pauli, vbi sanctos esse ait fide- 1. Cor. 7. 14
 lium liberos, confirmamus nostram doctrinam,
 & ratione seu virtute fœderis cum Abrahamo
 fidei parente initi id fieri dicimus, modestus Pag. 13. a.
 Episcopus, impudenter nos mentiri, neque Pau-
 lum vnquam hoc dixisse, vel indicasse, vel ex eo
 colligi vlllo modo posse affirmat: sed ideo San-
 ctos vocari, quod vel à patribus vel à matribus
 Christianismo imbuebantur, atque ita ex im-
 puris puri, ex prophanis sancti euadebāt. Id ut
 probet, dicit Paulum eodem sensu uti hoc ver-
 bo quum loquitur de coniugibus, nimirum non

debere fidelē ab infideli cōiuge secedere, quia futurum sit, vt fortē vxor fidelis maritum infidelem Christianismo imbuat, atque ita ex profano sanctū reddat: & non solū maritū, sed etiam liberos. Infœlix Rhetor non videt se Pauli sentētiā hoc modo planē inuertere. Neque enim, Sāctificandū esse maritū p vxorē, tēpore futuro, sed Sāctificatū iam inquit Paulus: quo significare voluit, iam constante hoc matrimonio impari, sanctum esse maritum infidelem, quia sanctificetur per vxorem fidelem: id est, quia pietas vxoris plus valeat ad hoc vt coniunctio ista pro sancta & pura habeatur, quā mariti infidelitas ad hoc vt coniugium istud profanetur, vel vt vxor bona conscientia vti marito non possit. Quale porrò sit argumentum Episcopi videamus: quæstio est, An matrimonium inter infidelē vnā personam, alteram verò fidelem contractū, sit sanctum, ac proinde fidelis illo teneatur. Respondet Episcopus teneri, non quia sanctum sit matrimonium, sed quia fieri possit vt vxor fidelis Christo lucretur maritum & liberos infideles. An putas hoc pacto conscientis satisfactum Belcari? Hæsitabundæ enim à te quærent, Quid si nō detur lucrari? An tu eas ibi inter sacrum & saxum? Paulus igitur lōgè aliter pacem iis adfert, dum asserit teneri, quia sanctū sit matrimoniū, quod duabus rationibus probat, quas cū tu non animaduertis, & cum quæstione ignoranter confundis, summam tuam tarditatem prodis. Prius argumentum est illud quod

iam

iam posuimus, nimirum, Sāctum esse hoc impar matrimonium, quia maritus infidelis sanctificatus sit per vxorem fidelem, non quidem in sese, sed vxoris respectu: quòd eius pietas plus valeat ad sanctificandum matrimonium quàm mariti impietas ad polluēdum. Et hunc esse geminū huius loci sensum sani omnes iudicabunt. Alterum, ductum est ab effectis ad causas, hoc pacto, Sanctum esse hoc impar matrimonium, quia sancti ex eo procreētur liberi. Sanctos autem procreari liberos pro cōfesso sumit, quia de promissione constabat, qua singulis fidelibus promisit Deus, Se seminis Gen. 17.7 quoque sui Deum fore. Quapropter quum nō ob dubiam illam & ancipitem in Christianismo instructionem, sed ratione fœderis sancti sint liberi vel ex altero tantum parente fidei prognati, sequitur iam inde ab vtero sanctificari, quum ab eo tempore fidelium liberi esse incipiant, ad quos gratuitam suam misericordiam extendere vult Deus.

CALVMNIA IIII.

Postquā Rhetor Catholicus Romanus calumnias has debacchatus est, & visus sibi est Pag. 19. a (ita enim loquitur) bases nostrorum argumentorum si non prostrauisse, ac saltem labefactasse (quod sanè verius dixit quàm putarat: multa enim subinde nobis videntur quæ reuera non sunt) pergit sui similis esse, & tanquā p̄c̄simos Baptismi contemptores nos traducit, vt apud omnium ordinum homines odiosos reddat. Cæterum, quum ne vno quidem apice proba-

re id possit, quid reliquum est quàm vt iniqui calumniatoris loco piis omnibus habeatur? At ex nostra doctrina sequi necessario huiusmodi contemptum, dum demonstrare vis, te ipsum toti mundo deridendum propinas. Ita enim colligis, Si infantuli in vteris matrum sanctificantur, Baptismo non indigent, cuius proprium est peccatorum sordes eluere. Sed hoc tibi primùm probandum erat Belcari, Baptismi sacramentum simpliciter & propriè eluere sordes nostrorũ peccatorum, aut ipsa tinctione,

Pag. 19.b

vt alibi loqueris, peccati innascentis sordibus nos elui. Fatemur quidem sacramentaliter de Baptismo dici posse, elui eo sordes nostrorum peccatorũ, vt postea intelliges: sed propriè loquendo, id verò negamus constantissimè. Hoc enim esset elemento terreno (vt loquuntur Patres) attribuere quod soli Dei misericordiæ & sanguini Christi propriè cõuenit, atque ita detestabilem idololatriam erigere. Vis autem scire quas veras salutis nostræ, id est, reconciliationis cum Deo, remissionis peccatorum, iustitiæ ac vitæ æternæ causas constituamus?

Pag. 48.b

Ephes. 1.3

audi Paulum loquentem, Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nobis omni benedictione spirituali, in cœlis in Christo: Sicut elegit nos in ipso antequã iacerentur fundamenta mundi, vt simus sancti & inculpati coram eo per charitatẽ: Qui prædestinavit nos quos adoptaret in filios per Iesum Christum in sese pro beneuolo affectu voluntatis suæ, ad laudem gloriosæ suæ gratiæ, qua

qua nos gr̄atis effecit sibi gr̄atos in illo dilecto; Ex quo loco aliisq̄ue similibus certò colligimus salutis nostr̄e ac proinde remissionis peccatorum verissimas causas: nimirũ Deum Patrem tanquam primum, atque vnicum salutis nostr̄e fontem saluos nos facere, primum per Filium suum Iesum Christum mediatorẽ nostrum, qui gratiam & salutem nobis peperit & acquisiuit, quique iustitiam, sapiẽtiam, sanctitatem, omnesq̄ue cœlestes thesauros in se habet reconditos, quos nobis tanquam membris communicet: deinde per Spiritum suum sanctum, qui Christi omniumque eius beneficiorum participes nos facit.

Sed præter has causas addimus, Spiritum sanctum ad creandam in cordibus nostris fidem, qua sola summa hæc Dei beneficia recipi possunt, instrumentis, vt externis, ac naturæ nostræ infirmæ cõueniẽtibus, vtpote prædicatione ac meditatione Verbi diuini, quo fidem in cordibus nostris accedit, vt Paulus testatur Fidem esse ex auditu verbi Dei: & Sacramẽtis, Ro 10.17 quibus accensam semel fidem cõseruat, corroborat ac auget, quemadmodum de Circumcisione Ro. 4. docetur. Nam quẽadmodum auribus Verbum percipitur, ita Sacramenta tanquam verbum visibile & sigillum promissionis oculis cernuntur, quibus corda ad credendum oõmoueantur. Ordinaria autem hæc atque vsitata salutis nostræ œconomia, nõ ita accipiẽda est, quasi in externis illis rebus peculiaris aliqua virtus aut operatio insit, aut citra illa

media beneficia sua non possit nobis communicare Deus, instar hominum qui opus suum perficere non possunt absque mediis & instrumentis, idque iis quæ potentiam aliquam naturalem aut proprietatem perficiendi illius operis in se habent, vt herbæ, lapides, cibus ac potus naturalem aliquam potentiam suarum operationum habent. Spiritus enim Sanctus æquè citra media atque per media opus suum exequitur, quum virtutem suam mediis istis non infundat, includat aut alliget. Quòd autè instrumentis huiusmodi nobiscum agit, id eò fit vt imbecillitati nostræ succurrat, quæ rerū cælestium ac spiritualium aliter non est capax. Ex hac causarum salutis nostræ serie facile colligeret Belcarius, nisi cæcus planè esset, Primò, Verbum & Sacramèta non esse causas primas nostræ salutis, sed intermedias & instrumentales, atque ita, vt nō sit iis astrictus Spiritus factus quin liberè per ea aut absque iis operetur in quibus illi visum est, vt variis exemplis doceri potest: primùm eorum qui sub Lege ante octauum diem Circuncisioni assignatū, è vita migrabant: eorū deinde qui in deserto per annos quadraginta absque Circuncisione mortui sunt: Ioannis Baptistæ, Eunuchi, Cornelii, Latronis, Martyrum non baptizatorū, qui absque sacramētis Circuncisionis & Baptismi sanctificati fuerunt, aut saltem antequam ea accipissent.

Secundò, Sacramenta per se non posse conferre gratiā, cum in ea virtutem suam non infuderit

fuderit, neque iis alligarit Spiritus sanctus : alioqui oporteret omnes baptizatos remissionem peccatorum obtinere, ac proinde saluos esse, quod vnus Simonis Magi Baptismus falsum esse euincit.

Tertiò, Baptismum non esse primũ salutis limen, vt Belcarius cum suis gregalibus falso autumat, sed Gratix primũ, ac deinde Verbo substitui & subiungi, cui tanquam appendix & sigillum ad maiorem gratix in eo promissæ confirmationẽ additur, ideóque superfluũ non esse, non minus quàm sigilla, quæ ad confirmandam promissam & oblatam in literis gratiam adhibentur.

Quartò, Nullis aliis à Deo offerri signa, quàm quibus gratia per Verbum fuerat oblata, ideóque nullis aliis communicanda Sacramenta, quàm quos aut ex propria ipsorum cõfessione, aut ex formula fœderis constabit nobis (pro humanæ cognitionis modulo) iã gratix participes esse. Exemplis hæc confirmare difficile non erit: Iam inde ab initio mundi primis nostris parentibus Semen mulieris promittitur : huic promissioni subiungũtur sacrificia (quæ Abelem per fidem obtulisse testatur Apostolus) tanquam sacramenta & externa signa, ad maiorem fidei ipsorum confirmationem. Abrahamo adulto & Isaaco nondum nato primũ promittitur Semẽ benedictum: vtrique deinde Circuncisio mādatur. Apostolis primũ docere Euāgelium, id est, gratiam

Gen.3.15.

Heb.11.4.

Gen.12.3.

Ge.17.10.

Matt.28.

19.

de verò baptizare præcipitur. Quin id apertè confirmat exemplum primitiue Ecclesiæ, in qua præter infantes fidelium in fœdere cõprehensos, nulli baptizabantur; nisi prius fuissent Catechumeni, id est, testati fuissent se fide promissam in Christo gratiam amplecti. Et quid multis opus est, cùm passim à Spiritu sancto & Patribus Sacramenta vocentur Signa, Sigilla, Memorialia: signorũ autem externorũ & sigillorũ nullus sit vsus, nisi ad confirmationẽ præcedentis, promissæ & oblatae iam gratiæ? Quapropter desine tandẽ obstrepere Belcari, ipsa tinctione elui fordes nostrorum peccatorũ, cùm id sanguinis Christi solius sit proprium: item Baptismum non esse signum promissæ & oblatae iam gratiæ, superfluũque fore si iam ex fœdere sanctificati coram Deo sint fidelium liberi, cùm ad maiorem parẽtum confirmationem de collata iam in liberos suos gratia, cõmunicetur: & vt infantuli, discretionis, vt loquuntur, annos attingentes, ad maiorem gratitudinem excitentur, certo per hoc sigillũ in animis suis cõfirmati, se iam tum cum gratiam Dei per ætatem non perciperent, imo: boni neque mali quicquã perpetrassent, eius fuisse factos participes.

Sed hic sensũ Scripturæ invertere nos ac malignè pervertere clamat Belcarius: Baptismũ enim lauacrũ regenerationis ac renouationis disertè appellari, nõ autẽ obfignationẽ, ac proinde Baptismo verè nos regenerari ac renouari. Ecquis non miretur tantũ Episcopũ tantũque

Gen. 17. 11
Rom. 4. 11
Exo. 12. 14

Pag. 35. b

tumque Theologum vsitatam & vulgarem de Sacramentis regulam nondum tenere, qua docet Augustinus, Sacramenta propter similitudinem quam habent cum rebus quas significant & confirmant, earum sæpenumero nomina accipere? Idque eo fieri, ut sciamus non nudis aut vanis signis illudi nobis à Domino, sed cum terrenis signis spirituales gratias simul offerri ac dari verè credentibus? Hanc loquendi formam quia aliquoties sequitur Calvinus, cavillatur Belcarius illum modò simpliciter remissionem peccatorum attribuere Baptismo, modò eius tantum obfignationem agnoscere. Quasi verò non constaret, quoties sacra Scriptura, Patres & nos hodie vocamus Baptismum, Remissionem peccatorum & Lauacrum regenerationis: Cœnæ panem, corpus Domini: eius participationem, communicationem corporis Christi, Sacramentalē esse loquutionem, id est, modum loquendi vsitatum in Sacramentis, quo signo rei signatæ nomē tribuitur, ne nuda ac vana signa offerri nobis putemus.

Cæterum hic rursus plausibilem insultandi nobis occasionem nactus sibi videtur Belcarius, cum nuda signa collata iam gratiæ in Sacramentis cum Zvinglio à nobis statui affirmat. In diluēda putida calūnia, qua non nos tantum, sed etiam beatæ memoriæ Zvinglium iniquè grauari conatur, multum operæ ponendum non existimamus; cum millies à nostris sit demonstratum, non alias aut excellentiores gratias in Sacramentis (ut à monachis hactenus persua-

Epist. 23.
ad Bonif.

Pag. 66. a.

sus fuit miser mundus) sed easdem planè quæ
 in Verbo fuerant promissæ & oblatae, ad ma-
 iorem fidei nostræ confirmationē, per Sacra-
 menta denuo offerri. Deinde non posse dici
 statui à nobis nuda signa, cùm fateamur non
 tantùm oblatam nobis semel gratiã per Ver-
 bum, & fide apprehensam, denuo per Sacra-
 menta à Deo Vero & Omnipotente offerri,
 sed eius etiam augmentationem & incremen-
 tũ, quatenus crescente in nobis per Sacramēta
 fide, gratiæ quoque incrementa accipimus : i-
 deoque propter æternam ipsius Veritatem &
 infinitam Potētiam necessariò sequi, fidelibus
 omnibus gratias ipsas per Sacramenta figura-
 tas verè communicari. Neque iam amplius à
 Belcario suique similibus signa nuda aut vana
 poterūt vocari, signa inquã diuina, cum quibus
 non tantùm peccatorũ remissio, regeneratio,
 cōmunicatio corporis & sanguinis Christi, o-
 mnes denique thesauri cælestes, sed eorũ etiã
 augmentatio à Deo Vero & Omnipotente
 nobis offertur, quin in æternã Dei Veritatem
 & Potentiã sũt blasphemi. Hoc interim ad su-
 periora addimus, Gratias & thesauros istos
 quod ad Deũ attinet, ita perpetuò comitari Sa-
 cramenta, vt eorũ verè fiamus participes, mo-
 dò eos fide apprehendamus : qua deficiente,
 nuda signa impœnitētibus relinqui: quia cum
 spritualis gratia vnã cū signo terreno à Deo
 perpetuò illis offeratur, atque illi vasculo pro-
 prio ad excipiendam hanc gratiã, vtpote fide
 destituantur, nihil præter signa accipiunt. Sed
 hoc

hoc fallit Belcarium, quod localem concomitantiam seu inclusionē gratiæ spiritualis cum signo terreno sibi imaginatur, vt qui signū externum accipit, idē quoque simul grātiā spirituale accipiat, vtcūque nulla sit fide præditus.

CALVMNIA V.

Cauillatur ne minimis quidem Dialecticæ rudimentis initiatos, pudenda ignorantia, in eodē subiecto constituere nos contraria & pugnancia, peccatum originale & gratiam, puritatem & impuritatem. Magnus Dialecticus & summus Rhetor obliuione lapsus, non meminit definitionis Oppositorum, quam ei in memoriam reuocare operæpretium est, vt ab Aristotele ponitur, Opposita nimirū esse quæ de eodē, secundum idē, & ad idē, & eodē modo, & eodē tēpore dici & affirmari non possunt. Nisi talpa cæcior es Belcari, facile intelligis contradictionē hic nullā esse, quū non eodē modo purum & impurū, in peccatis cōceptum, & à conceptione sanctum esse dicamus. Aliter enim in peccatis conceptum, nimirum quoad naturam & carnalē generationem, qua omnes nascimur filii iræ: aliter à cōceptione sanctum, nimirum quoad gratiam & natiuam Christi sanctitatē imputatam, eundē hominē fatemur & agnoscimus. Qua ratione Christus eundē hominē quem spiritu pauperem esse dixerat, summè diuitē affirmat, vtpote cuius sit regnum cælorū: pauperem quidem quatenus grauissimam peccatorum suorū molem sentiens, & extremam gratiarum spiri-

Pag.22.a.

Elench. 1.
P. 4.

Matt. 5. 3.

tualium inopiã agnoscens, verè corã Deo in corde suo deicitur: diuitem verò, quatenus Christũ cum omnibus suis thesauris fide apprehendens, in certissimam spem erigitur vitæ æternæ: itaque eundem hominẽ simul esse pauperem & diuitem spiritu intelligimus, sed diuerso modo. Si quoad naturã purum simul & impurũ esse diceremus, aut ex aduerso quoad gratiã, meritò nos reprehenderes: stupiditatis: sed cum aliorũ vis esse seuerus Aristarchus, ignoratiæ tuæ primitias summo cũ probro, toti mundo conspiciendas proposuisti. Qui sit vt cum meros crepes Doctores tum veteres tum neotericos Calvinianos (quod grauiter nos verere autumas, sed falso) non legeris vulgare illud ex Augustino, Remitti peccatum in Baptismo, non vt non sit, sed vt non imputetur: & alterum illud, Peccatum quantum ad sanctos pertinet, regnum amittere in terra, sed perire in cælo? Qua ratione Paulus hortatur fideles, non vt non habitet in ipforum corpore peccatum, sed vt nõ regnet. Idem enim alibi fatetur peccatum in se habitare: eundem tamen Paulũ non negabit, opinor, Belcarius, sanctum fuisse. Sed hic, quod in explicatione huius loci à sententia Patrum quorundam deflectamus, insurgit in nos Belcarius, & quasi indignũ facinus à nobis cõmissum esset, Rhetoricas, Ciceronianas & stomachi plenas euomit exclamations, & tãquã in profligatæ malitiæ homines excãdescẽs, intolerabiles iudicat. Bona verba D. Reuerẽde. Eia sine nos viuere: & si quo

tem-

Lib. 1. de
nuptiis
& cõcupiscentia
cap. 25.
Serm. 6.
de Verb.
Apost.
Rom. 6. 12
Ro. 7. 20.

Pag. 25.
a. b.

tempore hæc scripsisti, eadē adhuc te prosequitur cholera, sumptis aliquot colocynthidis vnciiis, hanc quæsumus euacues. Atqui omiffis aliis quæ adhuc afferri possent, cum inuictū stet hoc argumentum, In hominem non regeneratum luctam carnis & spiritus qualem eo loco in sua persona describit Paulus, cadere non posse, nulla nobis religio est Belcari, ab ipsorū sentētia discedere, præsertim cum suffragatorē hac in parte habeamus Augustinum, & Patres ipsi nō aliter sibi credi postulent, quàm quatenus cū verbo Dei conformia docēt: atq; ita de Paulo primū, deinde de omnibus regeneratis locum hūc intelligimus, & in omnibus sanctis luctam hanc vigere agnoscimus. Quid multis? Experientia ipsa optima magistra, constrictum & conuictū tenet hac in parte vnumquenque nostrum, ita nos per fidem A&. 15. 9. purificatos & sanctificatos, vt interim sub onere peccatorum nostrorum coram Domino ingemiscendū nobis sit indefinenter, & supplices ad ipsius genua procumbentes, continua hac oratione vti oporteat, Remitte nobis debita nostra: vt meritō insanus habeatur qui id negare audeat. Videtur quidem conce- Pag. 19. b dere Belcarius, eosdē homines sanctos simul esse posse & impuros, modō leuioribus tantū peccatis impliciti teneantur, non autē peccato originali, eiusque vitiosis fructibus. Sed quo iure magistralem hanc auctoritatem assecutus est, talem peccatorum distinctionem constituēdi, cum Scriptura apertē loquatur, Ani-

Ezech. 18 ma quæ peccauerit, ipsa morietur: & Stipendium peccati mors. Vanam autem esse hanc distinctionem inde apparet, quod Galatas & Corinthios, etiam si non leuibus sed grauissimis peccatis impliciti essent, Sanctos tamen vocet Paulus.

Pag. 27. a
b. Quæ de concupiscentia & iustitia imputata hic miscet Rhetor, indigna sunt confutatione, præsertim cum cauillationibus omnibus Romanensium abundè à doctissimis viris respõsum sit, & quæ profert Belcarius non tantum à sensu communi & bonorum omnium iudicio sunt aliena, sed etiam ex diametro pugnantia cum verbo Dei. Quis sani iudicii homo negauit vnquam, manere in homine regenerato mali fomitem, vnde perpetuò scateant cupiditates, quæ ipsum ad peccandum illiciant & extimulent? Peccati fomitem hunc prurientem in nobis, siue accedat consensus siue non, quis nõ malum esse dixerit, cum mali sit causa? An potest arbor putridos fructus edere, & ipsa esse non putris? Annon propter quod vnumquodque tale & illud magis tale, vt id quoque ad nostrum negotium applicemus?

Pag. 32. 33 De iustitia autem imputata, qua fronte audet effutire Rhetor, peccatum tolli realiter, & iustitiam essentialem eius loco succedere, cum disertis verbis contrarium doceat Scriptura? Quid enim illa de Abrahamo fidelium omnium parente (in quo velut in speculo qua ratione fideles omnes coram Deo iustificentur, conspici potest) testatur? Credidit Abraham Deo, &

Gen. 15. 6
Rom. 4. 3

&

& imputatū est illi ad iustitiam. Non dicit in Abrahamo peccatum omne realiter ablatum esse, & iustitiam essentialē eius loco successisse, sed fidem Abrahamo ad iustitiam imputatam esse: hoc est, Deum habuisse ipsum pro iusto propter fidem qua Mediatorem Christum & vidit & apprehendit, vt Christus ipse loquitur. Quid Dauid verē iustificatus, annon peccatorum remissionem millies petit, & imprimis, Psalmo trigesimo secundo, Beatitudinem ac iustificationem in hac remissione constituit? Quid potest clarius adferri his verbis Pauli, Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi, non imputans eis peccata: & alio loco, Non est autem scriptum propter ipsum tantum, sed propter nos, quibus imputabitur credentibus in eum qui suscitauit Iesum Christum Dominum nostrum à mortuis. Sed hoc summopere torquet Rhetorem, quod hac imputatione iustitiæ & sanctitatis nulla fiat realis immutatio, atque ita nullum sit futurum discrimen inter magis pios & minus, sed ex æquo omnes iusti erunt, quum stellæ aliæ ab aliis claritate differant. Quasi verò præter hoc primum & præcipuum Christi beneficium non agnoscat ipse alterum etiam à nobis cōstitui, quod à Christo quoque nobis præstari dicimus, nimirum regenerationem & innouationem qua indies veterem hominem exuimus, & vitam nouam inchoamus, & ad imaginem Dei instauramur. Cæterum hæc duo non confundimus, & Regenera-

Io. 8. 36.

2. Cor. 5

19.

Rom. 4.

23.

Pag. 32. a.

tionem constituimus habentem quotidie suos progressus & incrementa, non autem perfectâ in hoc mundo, & numeris suis absolutam, vt turpiter hallucinatur Belcarius.

Quòd præter duos locos, vtpote Cælum & Infernum in Scriptura notatos; tertium aut etiâ plures admitti vult Belcarius, vtpote Purgatorium & Lymbum, adeo est feriale, vt pueris refutandum relinquamus. Ad argutam tamen ipsius quæstionem, qua constrictos nos teneri putat, paucis respondendum est. Quærit igitur, vbi sinum Abrahami collocemus: vbi substituisse putemus animas sanctorum quorum resuscitata fuerunt corpora ab Elizæo, Christo & Apostolis: in altero enim locorum istorum collocari non posse putat. Etenim si in inferno fuerunt, cum nulla inde sit redemptio, excedere eo loco non potuerunt: si in cælo, vera beatorum sede, deserere hanc voluisse verisimile non est, vt in hunc mundum plenum miseris redirent. De sinu Abrahami, quia longa est disceptatio, nihil hinc dicemus: ad eos remittimus Belcarium, qui amplissimè hac de re nostris temporibus scripserunt. Quod ad Sanctorum animas, quia mentionem duorum tantummodo locorum facit Scriptura, sacrilega temeritate tertium nobis fingere non permittimus, ideòq; in cælo fuisse non dubitamus. Si obiicias, Non defertras fuisse tam beatam sedem: respondemus, Primò, corpus & animam ita in Domini manu & potestate esse, vt pro voluntate sua iis vtatur ad gloriam sui nominis, & in obsequium suum

suum flectat, vt quocunque loco sint, morem illigerere cogantur. Deinde quemadmodum nos hîc gloriæ Dei adeò cupidos, imò totos eius studio flagrare oportet, vt nihil sit tam diuturnum, nihil tam molestum, nihil tam graue quod non æquis animis subire ac ferre paratissimi, modò per nos hoc pacto gloria Dei promoueatur: ita non dubium beatissimas animas, gloriæ Dei cupidissimas, cùm per suã resurrectionem Dei. Christique gloriam non vulgariter hîc in terra promoueri posse sentirent, paratissimas fuisse ad obsequium Domini sui, lubentésque in se recepisse breui temporis spatio carere hac gloria, & ad pristinum corporis ergastulum redire, dum opere suo per illos confecto, in gloriam suam Deus ad se rursus euocaret.

Ab imo Purgatorio ad supremam Prædestinationem transcendit profundus simul ac sublimis Theologus, & Caluinum ac Bezam falso asserere ait, Nihil fieri fortuito, sed vniuersa ex Dei voluntate & decreto. Quasi verò nõ falsi potius teneatur ipse, quàm manifestis Scripturæ locis conuincatur, res, etiam nostro iudicio maxime fortuitas, non tamen fortuito accidere, sed ex Dei decreto & voluntate. Ridiculû quidem putat Belcarius, Dei decretû in reb⁹ politicis ac ludicris intercedere, sed nobis non licet esse tam liberis, quibus Verbum Dei pro certa fidei vitæq; regula esse debet. Docet autem in Deo nos esse, moueri & viuere. De-
fractum ex arbore ramum non temerè viato-

Pag 46.
b.Act. 17. 28
Exo. 21. 13

rem interficere, sed Dominum esse qui interfectum tradiderit in manum occisoris. Sortes ab ipso dirigi & gubernari: Capillos capitis non perire absque ipsius decreto: Passerculos quoque in terram non decidere sine Patris voluntate. Sed quia ex Caluino hæc excerpisse nos tuo more cauillaberis, præstat te ad illum remitti, Belcari, & puro oculo incorruptoque iudicio diligenter euoluere quæ fusissimè in suis Institutionibus (quas tu, cæco abreptus odio, Christianas ab illo vocari culpas, quum epitheton hoc religioni tribuat) hac de re tractat.

Quia verò Bezam frigidis rationibus nitais, vt non omnia tantum, sed & singula ex Dei decreto euenire confirmet, quàm putida fit tua calumnia, ex dilemmate ipsius indissolubili toti mundo palam facere conuenit. Ita enim ille a libi, Quicquid fit, aut fit Deo otioso & coniuente, aut Deo volente, aut Deo inuito. Hanc diuisionem dico esse plenissimam. Nam inter duo extrema colloquo medium. Si Deo volente fieri omnia dicunt, hoc est quod dicimus, & nobiscum faciunt: ita tamen vt Deus nunquam sit author peccati. Si Deo inuito, non est Deus omnipotens: hoc est detrudere Deum de folio suo. Nam si Deus non vult aliquid fieri, quod repugnante tamen & inuito eo fiat, certè non est omnipotens, ac proinde Deus non est. Sin verò dicamus, Deo otioso & coniuente & speculante, aut duntaxat exitū dirigente, ac non gubernante totā a-

ctio-

Pro. 16.33
Mat th.10
30, & 29.

Le&. su-
per 28
cap. A&.

tionem aliquid fieri, iam Epicurei sumus.

A diuina Prædestinatione, tanquam subita aliqua metamorphosi ad diabolicos Exorcismos delabitur Episcopus: quos vt nobis persuadere conetur, magno Patrum strepitu prodit in mediũ, qui sola sua authoritate & splendore nos opprimant. Sed pluris est nobis Verbum Dei quàm omnes homines, vtcũque sint pietatis sanctitatisq; nomine laudati ac celebres. Nam cùm ex Verbo Dei manifesto didicerimus, & iam antea docuerimus, baptismum nullis cõmunicari debere quàm quos aut ex propria cõfessione, aut ex formula fœderis constabit nobis (quantum quidem humano iudicio cognoscere possumus.) gratiæ iam esse participes, sequitur huiusmodi Exorcismos, quantumuis ab Angelo profecti essent, detestabile commentum esse, quando iis gratia Dei sepelitur, quasi adhuc sub Satanæ iugum detinerentur, quos Deus sibi in filios adoptauit.

Iam confutandis iis quæ de baptismo mulierum profert Belcarius, non anxie laborandum nobis est, quia ex præcedenti doctrina sponte corruit quicquid ex Patribus aut ex suo cerebro contexit. Inconcuſsa enim, nullisque arietibus disſicienda stat hæc basis, Salutem fidelium atque seminis ipsorum non à Baptismo aut vlla alia re externa pendere, sed à gratuita Dei misericordia per Christũ promissa, ideoque nullam subesse posse tãtam necessitatem, qua diuina Baptismi institutio ex

hominū iudicio mutetur ac inuertatur. Christus quos ad Euangelicæ doctrinæ promulgationem vocauit Apostolos, eosdem constituit Baptismi ministros, nec alios: idque optimis de causis. Etenim sicut ad Verbi prædicationem, cum sit diuinæ voluntatis promulgatio, nisi quis legitimè vocatus accesserit, tanquam temerarius & sui confidentia turgidus merito explodetur: ita ad Sacramentorum administrationem nō minus opus est legitima vocatione, cum sint eiusdem voluntatis, diuina quædam obsignatio. Deinde cum Sacramentorū anima sit Verbum Dei, id est, iusta promissionum gratiæ & institutionis Sacramentorum declaratio & annuntiatio (non autem magicus trium aut quatuor verborū afflatus & pronuntiatio, vt vos insulsè existimatis) citra quam in Sacramentis præter mortuam & ludicram actionem nihil relinquatur. Ea autē solis Verbi ministris legitimè vocatis, cōmissa sit, sequitur à nullis aliis Baptismum posse administrari, nisi ludicram & mortuam actionē esse velimus. Hæc cum inuiolabili nexu Deus copulauerit, sacrilegæ audaciæ ac temeritatis est, fingere necessitates ad euertendā Dei ordinationē: quod tu Belcari, cum tuis gregalibus facis, dum obstetricibus ac priuatis hominibus in ficto casu necessitatis Baptismum administrare permittitis. Sed eò tu magis ridiculus quàm reliqui, quod per ludibriū administratū Baptismum à puero aut ab histrione, pro legitimo approbas, idque quia magnos Pa-

tres,

tres, vt tu inquis, authores & approbatores habet, à quibus vel tantillum discedere, aut eorū factum dictūue vllum improbare, summa tibi religio est. Vbi autem alterū ex his duobus quæ ad legitimā Baptismi administrationem necessariò requiruntur? vbi inquam legitimus Minister, aut iusta Verbi annūtiatio? Cum desint, sequitur nullū ibi esse Baptismum. Quapropter vanus est triumphus ille tuus de literis Bezæ Tafinique nostri interceptis, & repetito Montoii gemellorum baptismo: si tamen vera sunt quæ profers. Quomodo enim respondere potuit Beza, & eius responsum intercipi, si Tafini literæ à vobis interceptæ ad eum non peruenerint, nisi fortè tanquam falsarii retento autographo, alias eiusdē argumenti supposueritis ac miseritis: aut quomodo Tafini literæ intercipi potuerunt, si ad Bezā peruenerint, isque iis responderit, nisi fortè ipsius chartæ à vobis direptæ fuerint? Totum autem id quicquid est, suspectum nobis planè reddit quod subiungis, Alia in iis literis cōtineri quæ postea fuerint magnarum turbarum seminaria: id enim si ita esset, nō sanè reticuisse, quin cupidè potius promulgasses, ad conflandam nobis tam apud Regem quàm ipsius ministros inuidiam. Quanquam vt ad rem redeamus, non vides vos eius facti maximè reos, quod in nobis damnatis. Quot enim infantuli non tantum in Galliis, sed in hac quoque vrbe superioribus hisce tumultibus à vestris rebaptizati fuerunt?

Quod obiicis, Denuo nos baptizandos fore hac ratione, friuolū est. Baptizati enim sumus in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti, non autem alicuius creaturæ. Deinde baptizati sumus nō à priuatis, sed ab iis qui quāuis legitimi Ministri non essent, locum tamen tenebant verorum Ministrorū. Tertiò, cū in tanta cōfusione etiam à mulieribus administratus fuerit Baptismus, dicimus non tātūm errori dandam esse veniam, sed etiam ferendum qualemcunque baptismum. Nam in Ecclesiæ dissipatione multa Deus condonat, quæ nullo modo admittere fas esset in Ecclesiā benè ordinatā. Olim cū vitiata esset religio, haud dubiè multis vitiis & corruptelis implicita Circuncisio fuit: quam tamen iteratam fuisse non legimus, cū reuocaretur populus ad purum cultum. Ita quod Deus sub Papatu ignouit, nos quoque sepelire conuenit.

Quod autē tā turpiter impingit Belcarius, vt à mulieribus, pueris aut histrionibus potius administrandum putet Baptismus, quàm vt homines eo priuati migrent ex hac vita, hinc fit, quod peruersa opinione Baptismo alligatam esse gratiam, neque saluos aut sanctos esse posse infantulos citra eius cōmunicationem opinatur: cuius opinionis nunquam fuisse, si fœdus gratiæ rectè semel intellexisset. Fatetur quidem quoad maiores natu, nō ita alligatam esse gratiam externo elemento, quin si maiore aliqua necessitate prohibeātur à Baptismo, fides aut martyriū illis sit loco Baptismi. Quid autem

autem prohibet quominus fœdus gratiæ id sit infantulis, quod fidem ac martyrium esse concedis natu maioribus? Quin tanquam præsentissimũ remedium illud quibusuis necessitatibus opponis, in eoque ita acquiescis, vt nullis rationibus ad violandam sacrosanctam Baptismi institutionem adduci te patiaris?

Quæ de sacra Domini Cœna sub finẽ rhetorici sui libelli inserit Belcarius, quia infinitis propè nostrorum scriptis à multis annis confutata iacēt, tædiosa repetitione non est opus, præsertim cùm in quarta calūnia abundè quoque ad ea quæ allegat responsum sit.

CALVMNIA VI.

Iniquis hisce criminationibus non contentus Rhetoricus Theologus, perorationẽ præcedētibus argumentis conformẽ esse voluit, id est calumniis plenam, exemplum secutus Tertullii Rhetoris, qui ab adulatione Præsidis incipiens, in mendacia & calumnias fidelis Christi serui desinit. Postquam doctrinam nostram falsis criminationibus grauare conatus est, idem in personas experitur. Lutheri & Caluini doctrinam falsam esse, hac ratione probare vult Belcarius, quòd ipsimet in suis scriptis & concionibus clamitent perditæ vitæ homines esse suos affectas, imò Turcis ipsis peiores. Falsi testimonii reus tenetur nõ solùm qui falsum dixerit, sed etiã qui quod rectè dictũ fuerat in alienũ ac prauũ sensũ detorquet. Vociferantur Lutherus & Calvinus tanquam strenui

Act. 24.

Pag. 73. a.

Christi ministri, & acres vitiorum impugnatore
 res, in scelera & flagitia quibus impliciti tene
 bantur nonnulli qui in Ecclesia versabantur,
 eiusque membra videri volebant cum essent hy
 pocritæ, quales perpetuò futuros in Ecclesia,
 Christus & Apostoli non semel testati sunt.
 Versutus Rhetor ut totam doctrinam odiosam
 reddat ac falsam esse probet, ad totum Eccle
 siæ corpus extendit quod de certis quibusdam
 existentibus in Ecclesia dictum fuerat: unde
 iudicare licet qua fide in scriptis nostrorum ver
 setur. Neque verò id nouo exemplo faciunt no
 stri. Ante aliquot enim secula idem fecerunt Pro
 phetas, sacra ipsorum scripta testantur, cum cla
 mant Iudam iustificasse sorores suas Samariam
 & Sodomam. Principes Iuda, Principes esse
 Sodomæ: & populum Dei, populum Gomor
 rhæ. An hoc nomine totam doctrinam unam cum
 sacrificiis ut falsam repudiabit Episcopus? In
 Caluinum autem imprimis (cui saltim mortuo
 parcere debebat) vehementer excandescit, quem
 tanquam contumeliosum, ab omni humanitate
 alienum, iactabundum & suis intolerabilem
 traducit: sed & feroci ingenio & ad maledicē
 dum procliui, & petulanti scurræ similem facit. Ve
 rum si conuictis agenda res esset, an nescis lon
 gè verius incestus, adulteria, stupra, simonias,
 sacrilegia, ingurgitationes, inexplebilem au
 aritiam, ut alia enormia vitia taceamus, vestri
 ordinis hominibus posse nos exprobrare? Bezam
 quoque cum suis symmystis, Sacramentarios &
 Gallicæ tranquillitatis perturbatores vocas: sed
 quo

Ezech. 16
 51.
 Isa. I. 10.

quo iure? cùm in Galliam nō venerit Beza, nisi à Rege vocatus. Ac ne vlllos prætermisisse videretur Rhetor, quos non conuitiis & maledictis suis lacefferet, nos quoque impetit, & aut ignotos, aut vitę sordibus infames, aut insignis alicuius facinoris ergò patria extorres calumniatur. Hæc quia palam falsa esse satis constat, summam vanitatem futiliâque mendacia dissimulanda & ignoscenda duximus. Addit præterea, Sacrarũ literarũ rudes, Dialectices ignaros, vix vnã aut alterã Latinã, Græcã autem ne vllam quidem syllabam nouisse. Non sumus adeo cæci quin eò hæc spectare intelligamus, vt & magnus Theologus, & acutus Dialecticus, & disertus Rhetor, & summus Ciceronianus, & excellēs Græcus, & Græca non nisi loco intermiscēs iuxta præceptum Erasmi in Copia, ab omnibus habeatis: sed quĩ potes huiusmodi de nobis iudicium ferre, cùm nunquam nos audieris, ac ne vnquam de doctrina nobiscum cõferre volueris, imò spes ferè nulla nobis reliqua sit, posse nos in posterum aut tecũ, aut cum vlllo aliquo vestri ordinis de doctrina cõferre, cùm à nobis prouocati per magni nominis viros & præclaros ciues, nihil aliud à vobis referre possimus, quàm Cum hæreticis non esse disputandum: quasi verò non dicat Apostolus, Episcopos debere esse potentes ad exhortandum per doctrinam sanam, & conuincendum contradicentes: & Hæreticum hominem (quales nos iudicatis) non nisi post vnã aut alterã admonitionem reiicient-

Tit. 1.9,
& 3.10.

dum. Sed ideo forte ignaros Latinæ aut Græcæ linguæ nos putas, quia de vestro more non solemus in cōcionibus cum vernaculo sermone miscere Latina aut Græca. Atqui si placet experiri quid possimus, parati sumus tecum conferre de controuersis religionis nostræ capitibus, adhibitis Latinis, Græcis & Hebraicis exemplaribus.

Cæterum hoc maximè vrget Episcopus, quod & antiquos & nostri temporis Episcopos magno supercilio præ nobis fastidiamus, conuitiis laceremus, & tanquam rudes despiciamus. Quod ad veteres Episcopos attinet, malignè & peruersè à nobis fastidiri, lacerari ac despici ais. Præclara enim Dei dona in ipsos collata veneramur & amplectimur, ita tamen vt cum Prophetis & Apostolis ipsorum scripta non æquemus, sed eo loco habeamus, quo illi haberi à nobis voluerunt: qua de re extat insignis apud Augustinum sententia, Neque enim quorumlibet disputationes, quamuis Catholicorum & laudatorum hominum, velut Scripturas Canonicas habere debemus, vt nobis non liceat salua honorificentia quæ illis debetur hominibus, aliquid in eorum scriptis improbare atq; respuere, si forte inuenerimus quod aliter senserint quàm Veritas habet, diuino adiutorio vel ab aliis intellecta, vel à nobis. Talis ego sum in scriptis aliorum, tales volo esse lectores meorum.

De te autè tibi que similibus Episcopis, queris Belcari vos contumeliosis vocibus à nobis

bis

bis notari. Fatemur quoties nos textus cogit occasio, liberè pro officii nostri ratione varias vestri ordinis ac præsertim doctrinæ corruptelas reprehendere, adhibita interim Christiana quantum fieri potest moderatione. Huiusmodi autem reprehensiones, Conuitia & contumelias nūcupari posse negamus. Testari enim sanctè coram Domino, cordium illo scrutatore possumus, cæco & impotenti personarum odio nos ad eas habendas non moueri: neque aliud in tui ordinis hominibus odisse quàm mēdacia, calumnias, crudelitatem, apertarum idolomaniarum defensionem, aliáque eius generis vitia, in quæ stōmachum conuertere debueratis potius quàm in nos, qui Deū Patrem votis ardentissimis obtestamur, vt eos omnes qui humana infirmitate labuntur, & cum Saulo Ecclesias deuastante ignoranter peccant, ad nominis sui gloriam in viam meliorem clemēter reducat. Si moderatæ huiusmodi reprehensiones ingratae vobis sunt, cur non efficitis ne multo grauiores in vobis locū habeant? Quapropter omisis aliis, te imprimis rogamus Belcari, vt resipiscas, ac Filio Dei (quem hoc tuo scripto, quo æternam ipsius veritatem reclamante cōscientia, hostiliter impugnas, grauisimè offendisti) supplex factus, culpam agnoscas, & veniam depreceris, ne subito ipsius furore correptus, in gehennam miser ruas inextinguibilem.

FINIS.

